

Beantwoording is openbaar/~~niet openbaar~~ (doorhalen wat niet van toepassing is).

Naam en fractie: Floor Elderman, Goois Democratisch Platform (GDP)
Datum indiening: 03-10-2019
Datum antwoord: 14 oktober 2019
Onderwerp: Bescherming persoonsgegevens scholieren bij onderzoek Gezondheidsmonitor en JGGV

Inleiding

Vandaag ontvingen wij een e-mail van een ongeruste inwoner. Hierin geeft deze persoon aan dat hij zich zorgen maakt over "de manier waarop Jeugd en Gezin Gooi en Vechtstreek informatie verzamelt bij scholieren". Deze informatie wordt verzameld in het kader van de Gezondheidsmonitor. De Gezondheidsmonitor op zichzelf is een onderzoek dat elke 4 jaar onder middelbare scholieren van de 2^e en de 4^e klas wordt uitgevoerd. Voorafgaand aan deze Gezondheidsmonitor neemt Jeugd en Gezin Gooi en Vechtstreek (hierna JGGV) "op school vragenlijsten af, als voorbereiding op het contactmoment met de leerlingen. De Gezondheidsmonitor Jeugd van de GGD staat hier los van."¹ Over deze 2 onderzoeken en het uitvragen van informatie bij (minderjarige) leerlingen hebben wij de volgende vragen:

Vraag 1

Welke vragen stelt de JGGV de leerlingen 'als voorbereiding op het contactmoment'? Welke vragen zijn hierin persoonsvragen (daarmee bedoel ik vragen die direct of indirect naar een individu herleidbaar zijn) en waarom zijn deze noodzakelijk? Is dit een 'correcte' manier van uitvragen in het kader van de wet bescherming persoonsgegevens?

Antwoord

De in de inleiding vermelde informatie heeft betrekking op twee verschillende onderzoeken, die los van elkaar staan en een verschillende basis hebben.

Enerzijds is er de Gezondheidsmonitor Jeugd, die uitgevoerd wordt door de GGD, op basis van artikel 2 lid 2 sub a van de Wet publieke gezondheid. Dit is een vierjaarlijks onderzoek naar de gezondheidstoestand van de jeugd in het algemeen. Alle GGD'en in Nederland doen hieraan mee, in samenwerking met GGD GHOR Nederland en het RIVM. De uitkomsten kunnen gebruikt worden bij het maken van beleid en interventies ter bevordering van een gezonde ontwikkeling van de jeugd. In de periode 23 september 2019 tot en met 13 december 2019 wordt het onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek wordt uitgevoerd via een digitale vragenlijst, die op middelbare scholen wordt afgenomen. Scholen beslissen zelf of zij hier aan deelnemen. Leerlingen zijn niet verplicht tot deelname. Inlogkaartjes met gebruikersnaam en wachtwoord worden willekeurig aan de leerlingen in de klas uitgedeeld. De verwerking van de resultaten is vertrouwelijk en de privacy is beschermd. [Hier](#) kunt u de uitkomsten van de vorige Gezondheidsmonitor vinden.

Anderzijds is er de taak van *Jeugd en Gezin Gooi en Vechtstreek* om jeugdgezondheidszorg te bieden, op basis van artikel 5 van de Wet publieke gezondheid. In dat kader zijn er vanaf de geboorte tot aan de 18^e verjaardag vaste contactmomenten, eerst op het consultatiebureau, later bij de jeugdarts of jeugdverpleegkundige op school. Op de middelbare school zijn de vaste contactmomenten in de tweede en in de vierde klas.

Ter voorbereiding op de contactmomenten op de middelbare school stelt Jeugd en Gezin Gooi en Vechtstreek de leerlingen een aantal vragen over gezondheid, school, leefstijl, welbevinden en middelengebruik. Op basis van de ingevulde vragenlijst wordt per jeugdige een inschatting gemaakt van de zorgbehoefte. De vragenlijst geeft een beeld over hoe het gaat met het kind en biedt de leerling zelf ook inzicht over thema's/onderwerpen die besproken kunnen worden.

Het contactmoment is persoonlijk en dat zijn de vragen ook. De ingevulde antwoorden op de digitale vragenlijst komen rechtstreeks in het persoonlijke jeugdgezondheidszorgdossier van het betreffende kind (en worden nergens anders opgeslagen). Het gaat hier dus om contact en een vragenlijst in het kader van de *zorg* voor de jeugdige. Dit betreft iets wezenlijk anders dan de Gezondheidsmonitor, waarbij onderzoek wordt gedaan naar de gezondheid van de hele populatie van jeugdigen.

De vragen in de vragenlijst van Jeugd en Gezin Gooi en Vechtstreek zijn persoonsvragen, ze zien immers op de gezondheidssituatie van het individuele kind. Dit is geoorloofd, gelet op de behandelrelatie die er bestaat tussen het kind en Jeugd en Gezin Gooi en Vechtstreek. De noodzakelijkheid bestaat er in dat het invullen van de vragenlijst vóóraf de mogelijkheid biedt tot een inschatting van de zorgbehoefte en de te bespreken onderwerpen tijdens het consult. Overigens is het invullen van de vragenlijst of deelname aan het contactmoment nooit verplicht.

¹ Aldus de informatiefolder over de Gezondheidsmonitor Jeugd 2019, in te zien via: <https://www.ggdgv.nl/wp-content/uploads/sites/2/2019/03/Informatiefolder-GM-Jeugd-2019-GGDGV.pdf>

Vraag 2

Wat doet de JGGV met de antwoorden cq. uitkomsten van de uitvraag? Op welke manier zijn de persoons- en identiteitsgegevens van (individuele) leerlingen hierbij beschermd?

Antwoord

Bij het contactmoment in klas II worden alle leerlingen uitgenodigd voor een gesprek. De ingevulde antwoorden geven focus en richting aan dit gesprek: wat zijn relevante thema's/onderwerpen om samen te bespreken?

Bij het contactmoment in klas IV wordt (op indicatie) een deel van de leerlingen uitgenodigd voor een aanvullend gesprek. Het kind kan in de vragenlijst zelf aangeven dat het behoefte heeft aan extra informatie over bepaalde onderwerpen/thema's of hier graag aanvullend over in gesprek wil gaan. Daarnaast kan Jeugd en Gezin Gooi en Vechtstreek (op basis van de antwoorden) aan de betreffende leerling een gesprek aanbieden als de inschatting is dat dit wenselijk is.

De registratie van dit proces vindt plaats in het persoonlijke dossier van het kind. Dit betreft een (verplicht) digitaal dossier dat in een beveiligde omgeving wordt bewaard. Het medisch beroepsgeheim is op deze gegevens van toepassing. Delen met anderen gebeurt slechts indien daar een noodzaak toe bestaat en voor zover dit toelaatbaar is binnen de regels rondom het medisch beroepsgeheim.

Vraag 3

De Gezondheidsmonitor levert de deelnemers ook een "persoonlijke gezondheidsprofiel [...] met hierbij voorlichting en advies."² Op welke manier kan de Gezondheidsmonitor een 'persoonlijk' advies leveren, als de vraagstelling anoniem cq. 'niet persoonlijk' is?

Antwoord

Aan het eind van de vragenlijst krijgt de leerling voorlichting en advies op basis van de door de leerling ingevulde antwoorden. Dat gebeurt zonder dat de naam van de leerling is ingevuld, omdat er een automatische link is tussen antwoord en voorlichtingstekst. Dus als een leerling aanvinkt dat hij/zij ooit lachgas heeft gebruikt, dan volgt daarop automatisch een tekst met informatie over het gebruik van lachgas en de verwijzing om verder te lezen op www.jouwggd.nl, een betrouwbare website met de mogelijkheid tot (anoniem) chatten en vragen stellen. In het geval van lachgas wordt bijvoorbeeld verwezen naar www.jouwggd.nl/alcohol-roken-drugs/lachgas/.

Vraag 4

In de informatiefolder over de Gezondheidsmonitor staat het volgende: "Scholen die meedoen ontvangen een factsheet met de resultaten van de leerlingen van hun school en trendcijfers."¹ Welke informatie van leerlingen wordt hierin allemaal verwerkt? Zijn hierin individuele leerlingen 'terug te vinden' of gemakkelijk te herleiden op basis van bijvoorbeeld specifieke categorieën of kruisverbanden?

Antwoord

Scholen ontvangen een factsheet met daarin de resultaten van de eigen leerlingen van de school vergeleken met alle leerlingen uit Gooi en Vechtstreek die hebben meegedaan. Zo kan de school zien bij welke onderwerpen zij opvallende resultaten hebben. Bijvoorbeeld: wordt er op school meer gepest dan op andere vergelijkbare scholen? Daar kan de school vervolgens beleid op maken of extra aandacht aan besteden.

De resultaten worden alleen op geaggregeerd niveau aan de school teruggekoppeld: dus tweede-/vierdeklassers, jongens/meisjes, vmbo-leerlingen versus havo/vwo-leerlingen.

Een individuele leerling kan nooit worden herleid uit de resultaten. De minimale groepsgrootte waarover iets gerapporteerd mag worden is 30; dat is landelijk zo afgesproken. Dit betekent dat als een vraag door minder dan 30 leerlingen is beantwoord, er sowieso géén resultaten over die vraag worden gepubliceerd.

Vraag 5

Ter introductie:

De informatiefolder over de Gezondheidsmonitor geeft aan: "Er wordt leerlingen niet gevraagd naar hun naam, niet bij het inloggen en niet in de vragenlijst." Vervolgens wordt gesteld:

---

² <https://www.jggv.nl/nieuws/ggd-peilt-in-samenwerking-met-scholen-gezondheid-en-leefstijl-bij-6-ooo-jongeren?bron=1647>

“De volgende onderwerpen zijn opgenomen in de vragenlijst:

- achtergrondkenmerken (o.a. leeftijd, geslacht, gezinssamenstelling);
- school (type onderwijs en schoolbeleving);
- gezondheid (o.a. ervaren gezondheid, ziekteverzuim, psychosociale gezondheid, eenzaamheid, stress, (cyber)pesten en weerbaarheid);
- leefstijl (o.a. roken, alcohol, drugs, bewegen, seksuele ervaringen en veilig vrijen);
- vrije tijd (o.a. sociale media gebruik en gamen).”¹

Daarna wordt aangegeven: “Nadat de gegevens zijn verwerkt en geanalyseerd ontvangt de school van de GGD een rapportage (schoolprofiel). [...] De school is eigenaar van de schoolrapportage en bepaalt zelf wie de gegevens mag inzien.”¹

Vraag 5a

Op welke manier wordt voorkomen dat de weliswaar niet bij naam ‘ingelode’ leerlingen herleidbaar zijn op basis van de door hen ingevulde vragenlijst? De hierboven opgesomde bullets vormen m.i. een vrij gemakkelijke profileringsroute naar een individuele leerling.

Antwoord

Zoals in het antwoord op vraag 4 al is uiteengezet, worden geen resultaten gegeven van groepen die kleiner zijn dan dertig personen. Op die manier wordt voorkomen dat antwoorden herleidbaar zijn naar individuele leerlingen.

Vraag 5b

Bovendien is de school ‘eigenaar van de schoolrapportage’ en mag deze bepalen wie de gegevens mag inzien. In hoeverre staat hiermee de privacy van persoonsgegevens van leerlingen op het spel? Op welke manier gebruiken scholen deze informatie nu?

Antwoord

In de schoolrapportage staan geen uitkomsten die herleidbaar zijn naar individuele leerlingen. De scholen gebruiken de uitkomsten op schoolniveau om het schoolgezondheidsbeleid vorm te geven, denk bijvoorbeeld aan het bepalen van de effectiviteit van het anti-pestprogramma van een school.

Vraag 6

Deelname aan het onderzoek is voor leerlingen vrijwillig. Toch geeft de bezorgde inwoner aan dat: “Op school wordt in het midden gelaten of deelname al dan niet verplicht is en verder ook geen voorlichting gegeven. Veel leerlingen doen mee, omdat ze vermoedelijk op basis van het gezag van JGGV (jeugdarts) en het feit dat het op school plaatsvindt veronderstellen dat het verplicht is.” Op welke manier wordt (door JGGV) actief uitgedragen dat dit onderzoek vrijwillig is?

Antwoord

JGGV, dus Jeugd en Gezin Gooi en Vechtstreek is niet inhoudelijk betrokken bij de Gezondheidsmonitor Jeugd, zoals bij de beantwoording van vraag 1 uiteengezet is. Het zijn twee verschillende onderzoeken. Van het gezag van de jeugdarts kan in dit verband dan ook geen sprake zijn.

Voor wat betreft de voorlichting over de *Gezondheidsmonitor door de GGD*: school, ouders/verzorgers en leerlingen krijgen enkele weken voor het onderzoek alle benodigde informatie. De modellen van de brieven die verspreid worden, zijn bijgevoegd.

De uitnodiging voor *de contactmomenten van Jeugd en Gezin* vindt plaats op basis van de behandelrelatie die doorgaans al vele jaren bestaat tussen de jeugdige en ouders/verzorgers en Jeugd en Gezin. Een voorbeeld van een uitnodiging voor het contactmoment in de tweede klas is bijgevoegd.